

מחשוף הלבן...

(1) ספר בראשית פרק ל

(לו) וַיִּקַּח לוֹ יַעֲקֹב מִקָּל לִבְנֵה לַח וְלוֹו וְעָרְמוֹן וַיַּפְצֵל בֵּהֶן פְּצָלוֹת לְבָנוֹת מַחְשׁוֹף הַלְבָן אֲשֶׁר עַל הַמַּקְלוֹת: (לח) וַיַּצַּג אֶת הַמַּקְלוֹת אֲשֶׁר פָּצַל בְּרִהְטִים בְּשִׁקְלוֹת הַמָּיִם אֲשֶׁר תָּבֵאֵן הַצֹּאֵן לְשִׁתּוֹת לְנֹכַח הַצֹּאֵן וַיַּחְמְנֶה בְּבֹאֵן לְשִׁתּוֹת: (לט) וַיַּחְמוּ הַצֹּאֵן אֶל הַמַּקְלוֹת וַתִּלְךְן הַצֹּאֵן עֲקָדִים וְקָדִים וְטָלָאִים: (מ) וְהַכְּשָׁבִים הַפְּרִיד יַעֲקֹב וַיִּתֵּן פָּנֵי הַצֹּאֵן אֶל עֲקָד וְכָל חוּם בְּצֹאֵן לָבָן וַיִּשֶׁת לוֹ עֲדָרִים לְבָדוֹ וְלֹא שָׁתֵם עַל צֹאֵן לָבָן: (מא) וְהָיָה בְּכָל יַחַם הַצֹּאֵן הַמְקַשְׁרוֹת וְשֵׁם יַעֲקֹב אֶת הַמַּקְלוֹת לְעֵינֵי הַצֹּאֵן בְּרִהְטִים לְיַחְמְנֶה בַּמַּקְלוֹת: (מב) וּבְהַעֲטִיף הַצֹּאֵן לֹא יִשִּׂים וְהָיָה הָעֲטָפִים לְלָבָן וְהַקְשָׁרִים לְיַעֲקֹב

תורה אור ויצא:

לבן שתי בנות וגו'. הנה לאה ורחל הם אותיות המחשבה ואותיות הדבור. שהם עלמא דאתכסיא ועלמא דאתגליא (עיין לקמן בד"ה בכ"ה בכסליו בפ"י ושם ה' קטנה רחל) וזהו ענין בארצות החיים. ב' ארצות. שבזמן שבהמ"ק היה קיים היו שני הבחינות מאירים בא"י. והעיקר היה בחי' רחל (שנקראת עקרת הבית) כי המחשבה מתלבשת בתוך הדבור והדבור היה מתגלה. ולפי שרחל שהוא בחי' הדבור הוא עלמא דאתגליא לכך היה אז בא"י גילוי אלקותו ית' שהיו חכמים גדולים בעלי רוח"ק ונביאים (וכמו שפרש"י גבי יונה ויחזקאל שאין הנבואה שורה אלא בא"י) ובפרט בהמ"ק והשראת השכינה בקה"ק ואורים ותומים ועבודת הקרבנות שהי' יורד אש שלמעלה. משא"כ אחר חורבן בהמ"ק שגלו ישראל וגלתה עמהם השכינה. שהיא בחי' רחל שהיא בבחי' גלות בע' שרי' ואינה מאירה כלל מערך הגלוי שהיתה מאירה בזמן הבית שהי' הדבור מתגלה משא"כ עכשיו כתיב כרחל לפני גוזזי' נאלמה. והעבודה היא בדרך בירורים כו' (וכמ"ש ע"פ במדבר סיני) ומ"מ נשאר מאיר בא"י בחי' לאה והיא מדרגה יותר גבוה מבחי' רחל וכמשל המחשבה שהיא רוחניות ונעלית מן הדבור (שהיא אינה בגלות כי רחל נק' מ"ם פתוחה שיש ממנה פתח ומבוא ליניקת החיצונים בזמן הגלות משא"כ מבחי' מ"ם סתומה. ושם הוא שרש לאה עיין בזהר ר"פ תרומה דף קכ"ו ב' ודף קכ"ז) אך לפי שהוא עלמא דאתכסיא והעלם לכך אין הגילוי אלקות עכשיו בא"י מערך הגילוי שהי' בזמן בהמ"ק קיים

ולהבין מ"ש כי שנואה לאה כו'. הרי יעקב השיג ודאי בעלמ' דאתכסי'. אך הענין כי יעקב נק' בריח התיכון המבריא מן הקצה אל הקצה. פי' שהוא הממשיך אור א"ס ב"ה מן הקצה עליונה (היינו הקו הבוקע החלל כמ"ש במ"א) מבחי' כתר למטה ולכן נאמר בו תוספת וי"ו ואלקי יעקב. וכן והנורא שמייחד ומחבר חו"ג ע"י המשכת והארת האין והיינו ע"י בחי' בטול. וכל ההמשכו' שלו הוא עד הקצה התחתונה. דהיינו בבחי' מלכות עלמא דאתגלייא. וזהו ויאהב (יעקב) גם את רחל מלאה שכל תשוקתו היה להיות גילוי אור א"ס ב"ה למטה בעלמא דאתגלייא שע"ז יוכלו הכל לקבל משא"כ מבחי' עלמא דאתכסייא כו' ולכן כתיב וישק יעקב לרחל על דרך שנקוד על וישקהו דהיינו שבחי' חב"ד שהוא זיווג נשיקין ואתדבקו' רוחא ברוחא עד"מ הנשיקין שבאין מפנימית וגם בחי' זו המשיך ברחל. וז"ש אעבדך שבע שנים ברחל בתך הקטנה כי לבן הוא בחי' לובן העליון מקור החסדים שכולו רחמים פשוטים דלית שמאלא בהאי עתיקא רק שלמטה נשפל בלבן גשמי ומ"מ כתיב כלו הפך לבן טהור הוא אפי' הנגע כו' ועל לבן כתיב וישכם לבן בבקר שבכ"י מתגבר ונמשך אור החסד עליון. וינשק לבניו ובנותיו שנמשך בכל פרצופי האצ"ל זכרים ונקבות. ואח"כ ולבן שב למקומו למעלה מעלה ויעקב הלך לדרכו להמשיך בחינת לובן העליון הנ"ל למטה מטה ברחל בתו הקטנה בחי' דבור כו'.

ולכן היתה רחל עקרה כי ההולדה מבחי' הדבור הוא להיות הגילוי בבי"ע וא"א להיות הולדה וגילוי בבי"ע שהרי הנבראים הם נפרדים וא"א להתגלות להם בחי' לובן העליון הנ"ל. (ומש"ל דרחל נק' עלמא דאתגלייא מ"מ להיות הגילוי ע"ד בחי' לידה הוא קשה ביותר כו' ויש חילוק גדול בין שארי השפעות לבחי' לידה שהוא גילוי עליון יותר ועמ"ש בזוהר פ' פנחס דרמ"ט) אבל לאה שהיא המחשבה ילדה ששה בנים שהם הספי' שבאצי' עצמו ששם היה שרש השבטים ולכן נק' שבטי יה. יהודה הפעם אודה בחי' בטול והודאההרי הוא נמשך ומסתעף מן המחשבה דוקא. וכן ראובן ושמעון ראייה ושמיעה הוא ג"כ למעלה מבחי' הדבור אלא מן המחשבה הן נמשכים כו' (כמ"ש במ"א ע"פ יהודה אתה כו') וגם לוי שהוא בחי' התקשרות כמ"ש הפעם ילוה כו' נמשך ונולד ג"כ מן המחשבה כנראה בחוש במי שהוא בעל מחשבה שאינו מרגיש כלל בעסקים החולפים לפניו מחמת גודל התקשרות שיש לו בהמחשבה. וכמ"ש במדרש בעובדא דר' חייא רבה. וכן גבי רבא (בפ' אר"ע) דהוה מעיין בשמעת' כו'. ולכן יצא ממנו משה שהיה כבד פה וכבד לשון דהיינו שלגודל התקשרותו בבחי' בטול ונחננו מה לא היה יכול להיות משפיע כו' שהיא בחי' הדבור כו' ועיקר ההפרש בין התקשרות דלוי שהוא בחי' בטול ובין הודיה דיהודה שהוא ג"כ בחי' בטול הוא כי יהודה הוא בחי' הבטול בגילוי כענין מודיםשכורע ומשתחוה ולכן יצאו ממנו מלכי בית דוד שבטולם הוא בחי' הבטול שבהתגלות וחיצוניות ואח"כ ותעמוד מלדת שלא היה יכול להיות בחי' גילוי עוד. (ועמ"ש ע"פ טובה הארץ מאד מאד דענין דור המדבר שהיה מבחי' לאה עולם המחשבה וטענו למה צריכים לירד בבחי' עולם הדבור שהוא בחי' מל' ארץ תתאה לקיים המצות בדבור ובמעשה הלא זה אפשר לקיים גם ע"י התומ"צ ברוחניות דהיינו ע"י המחשבה כו' אך באמת היו בטעות גדול דע"י דבור ומעשה דוקא נמשך גילוי אוא"ס ב"ה ביתר שאת לאין קץ כי נעוץ סופן בתחלתן כו' ומרבע"ה התפלל תקט"ו תפלות ליכנס לארץ כו'.

ועפ"ז יובן עוד ענין ויאהב יעקב את רחל דוקא שהיא בחי' דבור ומעשה כי שנואה לאה ההפך מכוונת דור המדבר. ואמנם צריך ביאור מ"ש לאה הפעם ילוה אישי אלי דוקא דודאי לא עלה על דעתה לאפוקי מבחי' דבור ומעשה. אלא הענין כי באמת צ"ל ב' הבחי' מודו"מ דהא בלא הא לא סגי ועמ"ש במ"א בענין לויתן ושור הבר שהוא ג"כ ענין ב' בחי' הנ"ל לויתן לשון התקשרות בחי' בטול דנוני ימא כמו הפעם ילוה כו' ולאה רצתה שיהיה העיקר ע"י בחינה זו ע"ד שאמרו בחסידים הראשונים שהיו שוהין ט' שעות בכל יום בתפלה שהוא כענין בטול והתקשרות הנ"ל דמחשבה כו'. ואימתי תורתן נעשית אלא מתוך שחסידיהם הן כו' הרי רוב עסקם היה עד"ז (ומבואר ענין זה לקמן בד"ה ששים המה מלכות כו' אחת היא יונתי כו') ואמנם יעקב ידע שזה אי אפשר רק לבני עלייה שהן מועטים אבל כל ישראל עיקר רוב העסק הוא ע"י דבור ומעשה ולכן היה באהל רחל עיקר קביעותו שהוא בחי' דומ"ע ומ"מ צ"ל ג"כ מחשבה שמזה נמשך ראייה ושמיעה לאסתכלא ביקרא דמלכא כו' וכל האומר אין לי אלא תורה כו' אלא צ"ל רוי"ש רק כי אז נעוץ סופן .

מאמר והיה העטופים ללבן:

והיה העטופים ללבן והקשורים ליעקב. הנה יש ב' מיני נשמות א' נק' עטופים והב' נק' קשורים כידוע שהנשמות נק' צאן כמו צאן מרעיתי. וכמ"כ יש ב' מדרגות דעטופים וקשורים במלאכים עליונים וההפרש בין עטופים לקשורים בנשמות יש בזה ב' דברים הא' שמן הנשמות הנק' קשורים יוכל להיות תולדה שהוא בחי' השפעה והריבוי לחוץ ממש ובנשמות שנק' עטופים לא ימצא מהם השפעה וריבוי לבד מה שהוא בעצמו וזהו ובהעטיפה הצאן לא ישים והב' מה שמן הקשורים לא יקבלו יניקה החיצונים שבבחי' קליפת נוגה ומן העטופים יסתעף יניקה לק"נ ומשם לג' קליפות הטמאות לגמרי.